

Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Urzędzie Miasta i Gminy w Bodzentynie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Urząd Miasta i Gminy Bodzentyn; ul. Suchedniowska 3; 26-010 Bodzentyn; tel. 41 311 50 10, 41 311 55 11, 41 311 51 14; fax. 41 311 51 14; e-mail: bodzentyn@post.pl; NIP: 657-25-15-240; REGON: 291009700; Burmistrzem Miasta jest Pan Dariusz Skiba.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Sławomir Ciaś – starszy inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych; Anna Korcipa – inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych; Grzegorz Trapcia – Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, starszy inspektor wojewódzki w Wieloosobowym Stanowisku ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (koordynator kontroli).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie pisemnych, imiennych upoważnień do kontroli numer odpowiednio 650/2016, 649/2016 i 648/2016 z dnia 11 sierpnia 2016 r.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę w siedzibie jednostki przeprowadzono w dniu 12 sierpnia 2016 r. Czynności kontrolne zakończono w dniu 19 sierpnia 2016 r., po otrzymaniu z jednostki kontrolowanej wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli. Dokonano wpisu do *Książki kontroli Urzędu Miasta i Gminy* pod pozycją nr 4/2016.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Przedmiotem kontroli była realizacja przez samorząd gminny zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390) tj.:

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2015 roku do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Gminna Bodzentyn w okresie objętym kontrolą wywiązała się formalnie z ustawowego obowiązku opracowania, przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (dalej jako Program).

W latach 2012 – 2015 obowiązywała Uchwała nr II/11/2012 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 28 lutego 2012 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2015 [zał. 1]. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego.

W roku 2016 obowiązywała Uchwała nr II/9/2016 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 16 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 [zał. 2]. Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego.

W odniesieniu do Programów, które stanowią załącznik do w/w uchwał należy stwierdzić, iż do zasady zawierają one w obydwu przypadkach identyczne części redakcyjne oraz w dużej mierze identyczne treści merytoryczne. W związku z powyższym Programy te będą rozpatrywane łącznie.

W Programach, które stanowią załącznik do w/w uchwał, wskazano podstawy prawne, opisano problem przemocy w rodzinie w aspekcie teoretycznym tj. definicje przemocy, jej formy i przejawy. Ponadto wskazano również skalę zjawiska przemocy w horyzoncie krajowym wraz z odniesieniem do warunków miasta i gminy Bodzentyn. Należy więc uznać, iż Programy oparte są na lokalnej diagnozie zjawiska przemocy w rodzinie.

W Programach zawarto również opis wstępnych założeń systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których zaliczono: zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Opis ten został sformułowany w sposób hasłowy i powielił on *de facto* informacje z innych aktów prawnych.

Następnie w Programach zawarto w formie analizy SWOT opis zasobów gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz wskazano na kierunki działań. Opisy te sporządzone zostały w sposób hasłowy i nie wnoszą one istotnej wartości dodanej dla Programów. Enigmatyczne hasła w części dotyczącej kierunków działań wręcz utrudniają rozumienie intencji autorów.

Konieczna CW

Dopiero po tych elementach wskazano w punkcie 7 cele danego Programu. Celem głównym obydwu Programów jest „Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Cel główny jest realizowany w obydwu Programach przez niemal identyczne cele szczegółowe, które zostały określone w sposób wybitnie ogólny i jako takie nie korespondują z celem głównym. Taki sposób sformułowania celu głównego oraz celów szczegółowych należy uznać za niewłaściwy.

Do osiągnięcia celów mają prowadzić działania i zadania realizacyjne, które również zostały określone w identyczny sposób w obydwu Programach. W zakresie działań wskazano wyłącznie ich ogólny charakter zgodnie z przyjętą typologią natomiast w przypadku zadań realizacyjnych wskazano wyłącznie ogólny zakres zadań, które mogą być realizowane na terenie gminy. Brak jest konkretnych zadań wraz z przypisaniem zakresu odpowiedzialności i uprawnień dla poszczególnych realizatorów oraz określeniem horyzontu czasowego. Brak jest również wskaźników produktu i rezultatu za pomocą których możliwy jest pomiar stopnia osiągnięcia założonego celu.

Dodatkowo należy zauważyć, iż w Programie wskazano jedynie w sposób ogólny źródła jego finansowania, poprzestając na tym, iż będą to środki własne gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz będące w budżecie MGOPS. Takie określenie źródeł finansowania należy uznać za niewystarczające.

W związku z powyższym założenie o tym, iż Burmistrz będzie w ramach monitoringu podejmował niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie wydaje się mieć charakter wyłącznie deklaracyjny, gdyż nie sposób w obecnym kształcie Programu zmierzyć poziom osiągnięcia celu głównego oraz celów szczegółowych.

W tym aspekcie treść sprawozdań z realizacji Programu w roku 2015 jak i w I półroczu 2016 r. zawiera informacje jedynie dostarczające wiedzy o tym co zrobiono nie zaś o tym w jakim stopniu osiągnięto postawiony cel główny i cele szczegółowe. W tym względzie sprawozdania te nie wnoszą istotnych treści z punktu widzenia możliwości wprowadzenia działań usprawniających wdrażanie Programu.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, iż z formalnego punktu widzenia Miasto i Gmina Bodzentyn wywiązała się z ustawowego obowiązku opracowania, przyjęcia i realizacji Programu. Niemniej jednak sam kształt Programu należy uznać za niewystarczający w zakresie określenia celów, działań, zadań, a szczególnie wskaźników produktu i rezultatu. Jedynym elementem Programu, który w sposób spójny odnosi się do zjawiska przemocy w rodzinie jest diagnoza przemocy wraz z określeniem jej skali w Gminie Bodzentyn.

W obecnej formie Program raczej zaspokaja formalny obowiązek ustawowy aniżeli faktyczny plan działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ad. 2 Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Elementem lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Punkt Konsultacyjny dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie. Punkt mieści się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Bodzentyn (pok. Nr 5). Porad w PK udzielają: psycholog, psychoterapeuta – Pani Agnieszka Marcisz (w poniedziałki w godz. 8:00 – 11:00) oraz prawnik Pan Konrad Pater (w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca w godz. 14:00 – 16:00).

Harmonogram dyżurów specjalistów w PK udostępniony jest w budynku UMiG oraz na stronie internetowej jednostki. Jak wynika ze sprawozdania przedłożonego przez jednostkę kontrolowaną, w 2015 roku udzielono 20 porad prawnych oraz 20 porad psychologicznych. W roku 2016 do dnia kontroli udzielono 14 porad prawnych oraz 10 porad psychologicznych [zał. 12].

W trakcie czynności kontrolnych zespół ustalił, że w badanym okresie jednostka nie prowadziła działań edukacyjnych, skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2, ukierunkowanych na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci.

W okresie objętym oceną Gmina nie prowadziła interwencji w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, skutkujących odebraniem dzieci z rodzin w związku z przemocą domową.

Ad 3 Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

W okresie kontroli Gmina Bodzentyn nie kierowała osób do ośrodków wsparcia z uwagi na doświadczanie przez nie przemocy w rodzinie. Jednostka do dnia kontroli nie dysponowała tego typu infrastrukturą. W jednym przypadku tj. w sprawie wszczętej na podstawie „NK A” nr 133, kontynuowanej w oparciu o „NK A” nr 148,180 i 183, jedną z osób doznających przemocy umieszczono w domu pomocy społecznej. Sprawcą przemocy był mężczyzna nadużywający alkoholu (po interwencjach policji trzykrotnie izolowany w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia), który znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją matką i babcią, u której zdiagnozowano chorobę Alzheimera. Zdiagnozowana u babci mężczyzny choroba przewlekła, zagrożenie życia i zdrowia ze strony wnuczka oraz nieodpowiednie warunki lokalowe, stały się powodem umieszczenia kobiety w DPS -ie. W stosunku do mężczyzny złożono zawiadomienie w trybie art. 207 § 1 kk.

Ad 4 Sposób utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego

W kontrolowanym okresie zagadnienie utworzenia i działania zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Bodzentyn regulowała Uchwała nr III/21/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania [zał. 3].

Treść uchwały zawiera wszelkie niezbędne regulacje służące powołaniu i organizacji pracy zespołu interdyscyplinarnego. W uchwale zawarto następujące części redakcyjne: Rozdział I – Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Rozdział II – Szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu, Rozdział III – Postanowienia końcowe. Regulacje zawarte w uchwale są szczegółowe i jednoznaczne oraz zgodne z aktami wyższego rzędu tj. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzeniami wykonawczymi. Uchwała zawiera w §5 delegację dla Burmistrza do powołania zarządzeniem zespołu interdyscyplinarnego wraz z ze wskazaniem jego członków.

Uchwała została przyjęta na podstawie adekwatnych przepisów prawa i nie budzi zastrzeżeń zespołu kontrolującego.

W związku z powyższym zespół kontrolujący poddał badaniu zarządzenia Burmistrza w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dla całościowego ukazania procesu powoływania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz jego ewolucji w czasie, zespół kontrolujący rozszerzył zakres badania na wszystkie zarządzenia Burmistrza dot. Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pierwszym zarządzeniem dotyczącym zespołu interdyscyplinarnego było Zarządzenie nr 17/2010 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 2 kwietnia 2010 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. 4]. W skład Zespołu powołano przedstawicieli poszczególnych instytucji wskazanych w Uchwale nr III/21/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 31 marca 2011 roku za wyjątkiem przedstawiciela Miejsko – Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dodatkowo w §3 zarządzenia zawarto regulację, iż „Organizację pracy Zespołu określa regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego stanowiący załącznik do zarządzenia”. Taką konstrukcję należy uznać za nieprawidłową bo zgodnie z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to uchwała rady gminy określa szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu. Ponadto przywołana powyżej uchwała nr III/21/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 31 marca 2011 roku zawiera część redakcyjną pn. „Szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu”, która szczegółowo i prawidłowo reguluje

gf
Korupa *EW*

warunki pracy Zespołu. Mając to na względzie należy uznać, że działanie polegające na ustanowieniu regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego przez Burmistrza w formie Zarządzenia może naruszać kompetencje Rady Miejskiej, która jako jedyna posiada delegację ustawową do określenia szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu.

Odnosząc się do treści samego regulaminu należy wskazać, iż regulacja zawarta w jego §2 ust. 3 jest niezgodna z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz uchwałą Rady Miejskiej nr III/21/2011. Wprowadzenie przepisu, iż „*Pracami Zespołu kieruje pracownik socjalny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie*” jest bezpodstawne.

Drugim chronologicznie zarządzeniem dotyczącym zespołu interdyscyplinarnego było Zarządzenie nr 24/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 2011 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. 5]. Skład osobowy powoływanego zespołu był jak poprzednio również niepełny. W tym przypadku zabrakło przedstawiciela organizacji pozarządowej oraz Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Powieleniu uległ również błąd polegający na wprowadzeniu regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego w sytuacji gdy kwestie te reguluje uchwała Rady Miejskiej nr III/21/2011. Treść samego regulaminu w porównaniu do poprzedniego została skorygowana m.in. poprzez usunięcie regulacji dotyczących kierowania pracą zespołu przez pracownika MGOPS i wprowadzeniu kierowniczej roli przewodniczącego zespołu (par. 2 ust.10), wprowadzeniu regulacji dotyczących grup roboczych. Jednak wprowadzono również regulacje niepełne i niejasne jak na przykład w §2 ust. 3 wskazującą, iż „*Spotkanie Zespołu zwołuje Przewodniczący w przypadku zgłoszeń osób lub rodzin mających trudności lub wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązaniu sytuacji kryzysowych*”. Takie rozwiązanie może ograniczać rolę i możliwość działania przewodniczącego.

Trzecim w kolejności chronologicznej zarządzeniem dotyczącym zespołu interdyscyplinarnego było Zarządzenie nr 55/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 19 września 2011 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. 6]. Skład osobowy powoływanego zespołu był jak poprzednio również niepełny, gdyż zabrakło przedstawiciela organizacji pozarządowej oraz Miejsko – Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Powieleniu uległ również błąd polegający na wprowadzeniu regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego, który pozostał niezmieniony w stosunku do poprzednio obowiązującego.

Kolejnym chronologicznie zarządzeniem dotyczącym zespołu interdyscyplinarnego było Zarządzenie nr 54/2014 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 8 września 2014 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

[zał. 7]. Skład osobowy powoływanego zespołu był jak poprzednio również niepełny, gdyż zabrakło przedstawiciela organizacji pozarządowej. Jednakże w skład Zespołu został w tym przypadku powołany przedstawiciel Miejsko – Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bodzentynie. Powieleniu uległ również błąd polegający na wprowadzeniu regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego, który pozostał niezmieniony w stosunku do poprzednio obowiązującego.

Ponad w/w zarządzenia Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn wydał zarządzenie nr 76/2014 z dnia 2014 roku w sprawie pracy zespołów roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie [zał. 8]. Zarządzenie zostało wydane na podstawie art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zarządzenie reguluje *a priori* istotne elementy procedury związanej z przeciwdziałaniem przemocy, wprowadzając dodatkowe rozwiązania m.in.:

- 1) Obligatoryjny wyjazd grupy roboczej, w tym pracownika socjalnego do rodziny objętej procedurą „Niebieskiej Karty”;
- 2) Informowanie Kierownika MGOPS o wynikach monitoringu w rodzinie;
- 3) Umocowanie Kierownika MGOPS do wglądu w dokumentację procedury „Niebieskiej Karty”;

Należy wyraźnie wskazać, iż *ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* oraz akty wykonawcze wydane na jej podstawie, które stanowią bezsprzecznie *lex specialis* w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednoznacznie wskazują jak powinna przebiegać realizacja procedury „Niebieska Karta”. Dodatkowo szczegółowy tryb pracy zespołu interdyscyplinarnego reguluje przecież uchwała Rady Miejskiej w Bodzentynie. W świetle tych regulacji to przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego posiada szczególne uprawnienia do organizacji i kierowania pracą zespołu nie zaś kierownik MGOPS.

W związku z powyższym regulacje zawarte w w/w zarządzeniu nie mieszczą się – *jako zmieniające charakter regulacji ustawowych* – w zakresie delegacji ustawowej dla Burmistrza do powołania zespołu interdyscyplinarnego. Stąd też nie mogą one pozostawać dalej w obiegu prawnym.

Obecny skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Bodzentynie powołano Zarządzeniem Nr 11/2016 Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn z dnia 12 lutego 2016 roku [zał. nr 9]. Obecnie skład zespołu stanowią:

1. Emilia Ledwójcik – pracownik socjalny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bodzentynie;
2. Aneta Krawiec – kurator zawodowy przy Sądzie Rejonowym w Starachowicach;
3. Marcin Przygoda – dzielnicowy Komisariatu Policji w Bodzentynie;

Korwin
Em

4. Rafał Dekiel – dzielnicowy Komisariatu Policji w Bodzentynie;
5. Iwona Pańtak – pedagog Gimnazjum im. mjr Jana Piwnika „Ponurego” w Bodzentynie;
6. Halina Janiec – pielęgniarka Samorządowego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bodzentynie;
7. Karolina Piłat – psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bodzentynie;
8. Edyta Zachariasz – członek Miejsko-Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bodzentynie.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego zdaniem zespołu kontrolnego nie spełnia wymogów określonych w art. 9a ust. 3-4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W skład zespołu interdyscyplinarnego nie powołano przedstawiciela organizacji pozarządowej. Na tę okoliczność Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn złożył wyjaśnienia, w których wskazuje, że stan ten wynika z faktu, iż na terenie gminy Bodzentyn nie działa w tym obszarze żadna organizacja [zał. 10].

Pomimo powołania nowego składu Zespołu w roku 2016, na jego pierwszym posiedzeniu nie wybrano nowego przewodniczącego zespołu, co stanowi zaniechanie obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz naruszenie §2 uchwały nr III/21/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 31 marca 2011 r [zał. 3]. Powyższy obowiązek nie został zrealizowany do dnia kontroli.

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Bodzentyn działa zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. na podstawie pisemnego porozumienia zawartego pomiędzy Burmistrzem, a podmiotami których przedstawiciele zostali powołani w jego skład. W toku kontroli ustalono, iż wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podpisali wymagane oświadczenia o treści zgodnej z art. 9c pkt. 3 przedmiotowej ustawy.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Bodzentyn w 2015 roku uczestniczył w 8 posiedzeniach. W roku 2016, do dnia kontroli, odbyły się trzy posiedzenia Zespołu. We wszystkich posiedzeniach Zespołu uczestniczyło 8 jego członków. W ani jednym posiedzeniu Zespołu, w okresie objętym kontrolą, udziału nie wzięła Pani Halina Janiec – pielęgniarka Samorządowego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bodzentynie.

Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 roku objęto 146 rodzin, z czego 53 stanowiły rodziny, w stosunku do których procedura NK została zainicjowana w roku sprawozdawczym. Wypełniono 1 formularz Niebieska Karta „D” oraz 1 formularz Niebieska Karta „C”. Z uwagi na przesłankę wynikającą z §18 pkt 1 ppkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów „Niebieska Karta” procedurę

Korupie
OW

zakończono w 41 przypadkach. W 2 przypadkach procedurę zakończono z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Na potrzeby dokonania oceny sposobu prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” zespół kontrolny wybrał 19 postępowań prowadzonych w oparciu o „Niebieskie Karty”: „NK A” nr 29 wszczęta 15.10.2012, kontynuowana na podstawie „NK A” nr 116 – zakończona 18.05.2016; „NK A” nr 121 wszczęta 24.05.2015; „NK A” nr 132 wszczęta 13.09.2015 – zakończona 4.01.2016; „NK A” nr 110 wszczęta 22.01.2015; „NK A” nr 192 z 3.06.2016; „NK A” nr 133 wszczęta 15.09.2015 i kontynuowana w oparciu o „NK A”: nr 148, 180 i 183; „NK A” nr 13 wszczęta 15.12.2011; „NK A” nr 115 z dnia 17.04.2015; „NK A” nr 204 z 26.07.2016; „NK A” nr 131 z dnia 3.09.2015; „NK A” nr 201 z 28.06.2016; „NK A” nr 120 z 17.05.2015; „NK A” nr 184 z 5.05.2016, kontynuowana w oparciu o „NK A” nr 205; „NK A” nr 113 z 14.03.2015; „NK A” nr 59 z 18.11.2013; „NK A” nr 172 z 12.01.2016 kontynuowana w oparciu o „NK A” nr 163; „NK A” nr 160 z 6.08.2015, kontynuowana w oparciu o „NK A” nr 154 i 125; „NK A” nr 181 z 15.06.2015, kontynuowana w oparciu o „NK A” nr 123; „NK A” nr 58 z 31.10.2013, w oparciu o które ustalił co następuje:

- Wszystkie formularze Niebieskich Kart „A” zostały przekazane do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego z zachowaniem terminu, o którym mowa w §7.2 Rozporządzenia z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta, o czym świadczą data i podpis Przewodniczącego Zespołu na ostatniej stronie formularzy NK „A”;
- Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego informowała o wpływie formularza Niebieskiej Karty „A” członków Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie trzech dni od daty otrzymania formularza „NK A”, dokumentując ten fakt w formie adnotacji urzędowej;
- Sprawy w indywidualnych przypadkach, związanych z występowaniem przemocy w rodzinie prowadziły grupy robocze. Z reguły skład grupy był trzyosobowy. Do prac w ramach procedury włączeni byli pracownicy socjalni i funkcjonariusze policji. W sprawach dotyczących osób poddanych dozorowi kuratorskiemu do pracy w grupie roboczej włączano również Tomasza Gulbę – kuratora zawodowego Sądu Rodzinnego w Starachowicach;
- Członkowie grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” podejmowali działania polegające na:
 - informowaniu osób doznających przemocy nt. obowiązujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie przepisów prawa, możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej, pracy socjalnej;

Harczyca
Dum

- składaniu wizyt monitorujących sytuację rodzin objętych procedurą – za monitoring odpowiadali pracownik socjalny oraz funkcjonariusze Policji;
 - informowaniu osób doznających przemocy fizycznej o możliwości uzyskania badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie zgodnie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - składania zawiadomień do prokuratury w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa (sprawa prowadzona w oparciu o „NK A” nr 29 kontynuowana na podstawie „NK A” nr 116; sprawa prowadzona na podstawie „NK A” nr 133 – kontynuowana w oparciu o „NK A” 148, 180 i 183);
 - zgłaszania dzieci z rodzin dotkniętych przemocą, w których zdiagnozowano problem alkoholowy do udziału w półkoloniach organizowanych przez komisję rozwiązywania problemów alkoholowych;
 - motywowaniu osób doznających przemocy do skorzystania ze wsparcia psychologa w lokalnym Punkcie Konsultacyjnym (PK) oraz porad prawnika w PK;
- Spotkania z udziałem osób, co do której zachodziło podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie oraz osób, co do których zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie organizowano w odrębnych terminach, zgodnie z § 17 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta.

Nieprawidłowości i zastrzeżenia do działania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

- Składy grup roboczych nie były tworzone w sposób sformalizowany. Na podstawie dokumentacji wytworzonej przez pracowników socjalnych i funkcjonariuszy policji zespół kontrolny stwierdził, że skład grup nie był dostosowany do struktury rodzin oraz specyfiki problemów w nich występujących – w większości przypadków w pracach grup uczestniczyli przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej oraz Policji. Powyższe działania uniemożliwiały opracowanie kompleksowego planu pomocy rodzinom z uwagi na brak włączania do grupy przedstawicieli pozostałych służb, w szczególności komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz oświaty. W działania pomocowe w sprawach nr: 13, 29, 110, 121, 123, 133, 163, 172, 181, 184, 192, 205 nie angażowano przedstawicieli komisji rozwiązywania

- problemów alkoholowych mimo, iż osoby stosujące przemoc nadużywały alkoholu, a w kilku przypadkach po interwencji osoby te były izolowane od pokrzywdzonych i przewożone przez patrol policji do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia (sprawy nr 121, 133). W składzie grup roboczych w sprawach nr 110, 192 nie było również przedstawicieli oświaty, choć obecność w rodzinach dzieci w sposób oczywisty uzasadniała konieczność zaangażowania w realizację planu pomocy w/w grupy zawodowej. Rolą przedstawicieli oświaty w ramach procedury jest przede wszystkim przekazywanie Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego informacji dotyczących funkcjonowania psychospołecznego dzieci w środowisku szkolnym i rówieśniczym oraz współpracy rodziców ze szkołą;
- Sprawy nr 110, 121, 133, 120 urywają się na dokumentacji datowanej odpowiednio na: 8.02.2016 r., 26.02.2016 r., 10.06.2016 r., 26.01.2016 r. Z akt w/w spraw wynika, iż plany pomocy nie zostały zrealizowane, a sprawcy w dalszym ciągu stosują przemoc. W związku z powyższym należy sądzić, iż pomoc na rzecz osób doznających przemocy nie jest prowadzona;
 - W sprawie nr 192 do grupy roboczej nie włączono przedstawiciela ochrony zdrowia, mimo obecności w rodzinie 3-miesięcznego dziecka. W „NK A” widnieją informacje, że mężczyzna nadużywa alkoholu, jest agresywny oraz stosuje przemoc również wobec pozostałych małoletnich synów. Ze względu na zagrożenie przemocą najmłodszego z dzieci włączenie do pracy w grupie roboczej przedstawiciela ochrony zdrowia jest konieczne;
 - Procedurę nr 132 wszczęto w oparciu o „NK A” z dnia 13.09.2015 r. Procedura została wszczęta w sposób nieuzasadniony, gdyż w formularzu „NK A” nie wykazano jakichkolwiek form przemocy w rodzinie;
 - Protokoły zakończenia procedury nie spełniają wymogów określonych w §18 pkt 2 ppkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W treści protokołów brak jest opisu przebiegu procedury zamiast tego widnieje techniczny wykaz sporządzonych dokumentów [zał. 11];
 - W sprawie nr 132 o zakończeniu procedury NK poinformowano osobę doznającą przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z zapisami §18 pkt 3. Przez podmioty informowane o zakończeniu procedury, o których mowa w w/w przepisie prawa należy rozumieć służby i instytucje zaangażowane w realizację procedury nie zaś osoby nią objęte.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli

1. W okresie kontroli Gmina Bodzentyn realizowała zadanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Działania realizowane w ramach Programu korelowały z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Niemniej jednak należy wskazać, że o ile z formalnego punktu widzenia Gmina Bodzentyn posiadała *Program* o tyle był i jest on niewystarczający w zakresie określenia celów, działań, zadań, a szczególnie wskaźników produktu i rezultatu;
2. W okresie kontroli jednostka nie prowadziła działań edukacyjnych, skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą, o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt. 2, ukierunkowanych na wzmacnianie opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców względem dzieci;
3. W okresie kontroli nie zachodziła konieczność zapewniania mieszkańcom Gminy miejsc w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Nie prowadzono również interwencji w trybie art. 12a ustawy, skutkujących odbieraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą;
4. Wprowadzenie regulaminu pracy zespołu interdyscyplinarnego przez Burmistrza w formie zarządzenia nie znajduje ani formalnego ani merytorycznego uzasadnienia. Ponadto takie działanie może naruszać kompetencje Rady Miejskiej, która jako jedyna posiada delegację ustawową do określenia szczegółowych warunków funkcjonowania Zespołu;
5. Zarządzenie nr 76/2014 z dnia 2014 roku w sprawie pracy zespołów roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie znajduje podstaw prawnych i uzasadnienia w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i jej aktach wykonawczych;
6. Pomimo powołania nowego składu Zespołu w roku 2016, na jego pierwszym posiedzeniu nie wybrano nowego przewodniczącego zespołu, co stanowi zaniechanie obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz naruszenie §2 uchwały nr III/21/2011 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 31 marca 2011 r. Powyższy obowiązek nie został zrealizowany do dnia kontroli;
7. Zespół Interdyscyplinarny w gminie Bodzentyn działa zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. na podstawie pisemnego porozumienia zawartego pomiędzy Burmistrzem, a podmiotami których przedstawiciele zostali powołani w jego skład. W toku kontroli ustalono, iż wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podpisali wymagane oświadczenia o treści zgodnej z art. 9c pkt. 3 przedmiotowej ustawy;

Kowalski Pn

8. W ani jednym z 8 posiedzeń Zespołu, w okresie objętym kontrolą, udziału nie wzięła Pani Halina Janiec – pielęgniarka Samorządowego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Bodzentynie;
9. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie kontroli podnosili swoje kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
10. Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest niezgodnie z zapisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. W czasie kontroli stwierdzono liczne nieprawidłowości stanowiące naruszenie obowiązujących przepisów prawa, które mogą wpływać w istotny sposób na jakość świadczonej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

4) Podstawa ustaleń kontroli

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Panią Emilię Ledwójcik – Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego. Treść ustaleń i wnioski wynikające z kontroli omówiono j.w.

5) Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy

*Konieczna
Pm*

podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Kielce, dn. 14 września 2016r.

Data podpisania protokołu

13.09.2016r.

Ze strony kontrolującej:

Ze strony kontrolowanej:

Grzegorz Trępczyński
Korupa Anna
Sławomir Cioł

BURMISTRZ
mgr inż. Dariusz Skiba

Jur

Alicepleys

Z up. WOJEWÓDZKI ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gromska
DYREKTOR

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA